

Ιστορίες και επεισόδια από τη διαδρομή του αθλητικογράφου Χάρη Λυμπερόπουλου, ο οποίος έφυγε από τη ζωή τον περασμένο Ιούνιο, όπως καταγράφονται στο βιβλίο «Κοντά στον αιώνα» της κόρης του Κατερίνας Λυμπεροπούλου

Από τον Τίτο μέχρι τους Μαύρους Πάνθηρες

ΤΗΣ ΜΑΙΡΗΣ ΑΔΑΜΟΠΟΥΛΟΥ

Τι μπορεί να συνδέει έναν πρωταθλητή Ελλάδας στο πένταθλο και στο άλμα εις μήκος με έναν διακεκριμένο οδηγό ράλι; Έναν κοσμοπολίτη μπον βιβέρ που δέχτηκε την πρώτη του επαγγελματική πρόταση ένα βράδυ στα μπουζούκια με τον δημοσιογράφο που κατάφερε να πάρει αποκλειστική συνέντευξη από τον στρατάρχη Τίτο; Έναν στρατιώτη την εποχή του Εμφυλίου που, ενώ παρουσιάστηκε με καθυστέρηση, γλίτωσε την καταδίκη σε θάνατο επειδή μετέφερε στον διοικητή χαιρετίσματα από έναν φίλο του με τον αθλητικογράφο που κάλυψε έξι Ολυμπιακούς Αγώνες και τέσσερα Παγκόσμια Κύπελλα Ποδοσφαίρου και τον πρώην διευθύνοντα σύμβουλο του Καζίνο της Πάρνηθας; Όλες τους όψεις του ίδιου πολυπράγμονα και αεικίνητου ανθρώπου, που ως άλλος Οδυσσέας έβρισκε λύσεις για όλες τις αναποδιές και δεν χωρούσε ποτέ σε ένα λιμάνι, του Χάρη Λυμπερόπουλου, ο οποίος έφυγε από τη ζωή πριν από δύο μήνες σε ηλικία 98 ετών.

Τις πολλές διαφορετικές πτυχές της προσωπικότητας και της επαγγελματικής του δραστηριότητας – μέσα από τις οποίες διαγράφονται και σημαντικά γεγονότα του 20ού κυρίως αιώνα – αφηγήθηκε σε βάθος 15ετίας στην κόρη του, επίσης δημοσιογράφο, Κατερίνα Λυμπεροπούλου, οι οποίες αποτελούν το υλικό τού, σε μορφή συνέντευξης, αυτοβιογραφικού βιβλίου «Κοντά

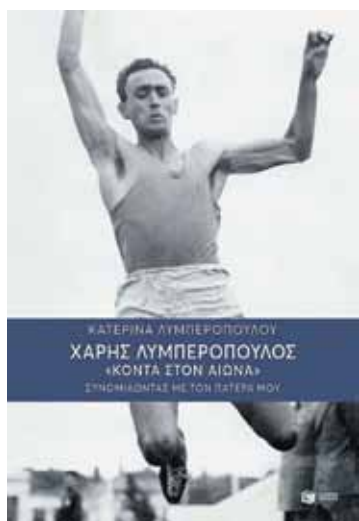
στον αιώνα – συνομιλώντας με τον πατέρα μου» που κυκλοφορεί από τις εκδόσεις Πατάκη σε επιμέλεια Αρη Λαζαρίδη. Ξεχωρίσαμε τρεις ιστορίες από τις αναρίθμητες που έχουν χωρέσει στις 336 σελίδες της έκδοσης, οι οποίες είναι πλαισιωμένες με πλούσιο και σπάνιο σε ορισμένες περιπτώσεις φωτογραφικό υλικό.

Με τη θρυλική μοτοσικλέτα από το Afrika Korps εξαιτίας της οποίας την τελευταία στιγμή και χάρη στη σωτήρια επέμβαση του Γρηγόρη Λαμπράκη δεν κατέληξε στην εξορία

Πλαστή διάγνωση Λαμπράκη για να γλιτώσει την εξορία

ΜΙΑ ΜΟΤΟΣΙΚΛΕΤΑ Afrika Korps, από το εκστρατευτικό σώμα των Γερμανών στην Αφρική, εγκαταλελειμμένη στην Αθήνα ήταν η αρχή του κακού. Ο Χάρης Λυμπερόπουλος αφού την επισκεύασε την κυκλοφορούσε την περίοδο της Κατοχής ανενόχλητος με μια πλαστή πινακίδα που έγραφε Υπουργείο Εσωτερικών. Στο διάστημα μεταξύ Απελευθέρωσης και έναρξης του Εμφυλίου όμως οι κομμουνιστές την πήραν από το πατρικό του ενώ έλειπε, για τις ανάγκες του κόμματος. Αρχισε να την αναζητά ώσπου την εντόπισε στην οδό 3ης Σεπτεμβρίου. Όταν το μέλος του ΕΛΑΣ που την οδηγούσε την άφησε για λίγο ώστε να μπει σε κάποιο κατάστημα ο «ιδιοκτήτης» της βρήκε την ευκαιρία να την πάρει πίσω αλλά δεν αφαίρεσε τη νέα πινακίδα που έγραφε «ΕΛΑΣ, 1ο ΣΩΜΑ ΣΤΡΑΤΟΥ». Όταν ξέσπασαν τα Δεκεμβριανά δύο μέλη της οργάνωσης Χ του Γρίβα δεν πίστεψαν την ιστορία με την αλλαγμένη πινακίδα και τον συνέλαβαν. Το επόμενο βήμα ήταν να βρεθεί στον Γουδί, όπου είχαν σταλεί όλες οι εξέχουσες προσωπικότητες της κομμουνιστικής ιδεολογίας ή όλοι όσους η κρατική εξουσία θεωρούσε προσκείμενους στον κομμουνισμό. Επρόκειτο για σπουδαίους ανθρώπους του πνεύματος και της διανόησης, οι πιο επιφανείς εκ των οποίων κατέληξαν στο υποτυπώδες νοσοκομείο που είχε συσταθεί με πρωτοβουλία του βαλκανιονίκη, ειρηνιστή και γιατρού Γρηγόρη Λαμπράκη προκειμένου να γλιτώσουν την εξορία στην Ελ Ντάμπα της Αφρικής. Όταν ο Λαμπράκης αναγνώρισε τον αθλητή που έβλεπε ως διάδοχό του στο άλμα εις μήκος και του μάθαινε τα μυστικά του, απόρησε καθώς γνώριζε ότι δεν ήταν κομμουνιστής. Προσφέρθηκε να τον βοηθήσει με μια πλαστή διάγνωση. «Την επόμενη μέρα το πρωί άρχισα να σφαδάζω από τον πόνο, υποτίθεται πως έπαθα κρίση έλκους στο δωδεκαδάκτυλο και χρειαζόμουν άμεση επέμβαση. Πράγματι, μόλις ήρθε ο Λαμπράκης, προσποιήθηκα πως ήμουν βαριά άρρωστος· εκείνος έδωσε εντολή να μεταφερθώ σε νοσοκομείο της Αθήνας, απ' όπου θα ήταν εύκολο να δραπετευσω, κι έτσι γλίτωσα την εξορία στην Αφρική (...). Ηρωική μορφή και σύμβολο όχι μόνο για την παράταξη στην οποία ανήκε, αλλά και για τη δημοκρατία, πραγματικός θρύλος!» θυμόταν ο Χάρης Λυμπερόπουλος.

info

Κατερίνα Λυμπεροπούλου «Χάρης Λυμπερόπουλος. Κοντά στον αιώνα - συνομιλώντας με τον πατέρα μου», εκδ. Πατάκη, σελ. 336, τιμή 15,50 ευρώ.

Ξενάγηση του Τζέσε Οουενς στο Καλλιμάρμαρο με την ευκαιρία της επίσκεψής του στην Αθήνα, καθώς ήταν επιθυμία του να δει το στάδιο όπου έγιναν οι πρώτοι σύγχρονοι Ολυμπιακοί Αγώνες. Ο Οουενς ήταν για τον Χάρη Λυμπερόπουλο ο κορυφαίος ολυμπιονίκης όλων των εποχών

43

Σφίγγοντας το χέρι ενός Μαύρου Πάνθηρα

ΠΑΡΩΝ στη σημαντικότερη κίνηση διαμαρτυρίας κατά του ρατσισμού, στη διάρκεια των Ολυμπιακών Αγώνων του Μεξικού, ο Χάρης Λυμπερόπουλος μεταφέρει ως αυτόπτης μάρτυρας τα γεγονότα της 16ης Οκτωβρίου 1968. Νικητής στο αγώνισμα των 200 μ. ήταν ο Αμερικανός Τόμι Σμιθ, ο πρώτος που τερμάτισε σε χρόνο μικρότερο των 20 δευτερολέπτων, με επίδοση 19,83 δευτερόλεπτα. Δεύτερος ο Αυστραλός Πίτερ Νόρμαν και τρίτος ο επίσης Αμερικανός Τζον Κάρλος.

Οι Σμιθ και Κάρλος εμφανίστηκαν στο στάδιο χωρίς παπούτσια, φορώντας μαύρες κάλτσες, διαμαρτυρόμενοι για τις συνθήκες φτώχειας σε σημαντικό τμήμα της Αμερικής. Ενώ βρισκόταν επάνω στο βάθρο των νικητών, ο Σμιθ – που φορούσε μαύρο φουλάρι, ως ένδειξη της αφροαμερικανικής υπερηφάνειας – ύψωσε τη δεξιά γροθιά του, καλυμμένη από ένα μαύρο γάντι, σύμβολο της δύναμης των Αφροαμερικανών, ενώ ταυτόχρονα ο Κάρλος ύψωσε την αριστερή γροθιά του, ομοίως καλυμμένη, συμβολίζοντας την αλληλεγγύη των Αφροαμερικανών. Ο καθένας τους φορούσε μόνο ένα γάντι, διότι ο Κάρλος είχε ξεχάσει το δικό

του ζευγάρι. Τα χέρια τους έμειναν στη στάση αυτή και τα κεφάλια τους σκυμμένα μέχρι το τέλος της ανάκρουσης του εθνικού ύμνου της χώρας τους. Ο συγκεκριμένος χαιρετισμός ήταν το σήμα κατατεθέν των Μαύρων Πανθήρων, μιας ριζοσπαστικής αφροαμερικανικής οργάνωσης που έδρασε στις ΗΠΑ από το 1966 έως το 1982.

Ο ασημένιος ολυμπιονίκης, Πίτερ Νόρμαν, ήταν ο πιο γρήγορος Αυστραλός στα 200 μ. κι η εθνική επίδοσή του παραμένει ακατάρριπτη. Σφοδρός πολέμιος του ρατσισμού, μόλις ενημερώθηκε για την πρόθεση των συναθλητών του, θέλησε να τους υποστηρίξει. Τοποθετώντας στο στήθος του την κονκάρδα της Ολυμπιακής Εκστρατείας Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, όπως ακριβώς οι Σμιθ και Κάρλος, είχε την ευκαιρία να διαμαρτυρηθεί για τη λεγόμενη «White Australian Policy», που κυριαρχούσε στην πατρίδα του. Το γεγονός αυτό έχει ακόμη μεγαλύτερη αξία, εάν σκεφτούμε πως ο ίδιος ήταν λευκός!

Ωστόσο, η Διεθνής Ολυμπιακή Επιτροπή δεν αντιμετώπισε θετικά τη διαμαρτυρία τους. Οι δύο αμερικανοί αθλητές αποβλήθηκαν από το Ολυμπιακό Χωριό – επέστρεψαν εσπευσμένα στις ΗΠΑ και τους αφαιρέθηκαν τα μετάλλια που είχαν κερδίσει και τους απαγορεύτηκε η συμμετοχή στους Ολυμπιακούς Αγώνες. «Όταν κερδίζουμε μετάλλια είμαστε Αμερικανοί, αλλά μόλις κάνουμε κάτι “κακό” είμαστε απλώς νέγροι!» δήλωναν οι δύο αθλητές. Ο Νόρμαν αντιμετωπίστηκε ως «εθνικός παρίας» και αποκαταστάθηκε μετά θάνατον.

Μεξικό 1968: Με τον Τζον Κάρλος, χάλκινο ολυμπιονίκη στα 200μ. Επίσης, ήταν ένας από τους Μαύρους Πάνθηρες. «Ως δημοσιογράφος όφειλα να του πάρω συνέντευξη και ως άνθρωπος να του σφίξω το χέρι για την πρωτοβουλία αυτή...»

Ξεκίνησε για ποδοσφαιρική χορηγία και έφυγε με συνέντευξη του Τίτο

ΣΕ ΑΝΑΖΗΤΗΣΗ μιας ποδοσφαιρικής χορηγίας βρέθηκε στη Γιουγκοσλαβία το 1952 ο Χάρης Λυμπερόπουλος απεσταλμένος της εφημερίδας «Αθηναϊκή». Όταν διαπίστωσε ότι η πρόσδοος των συζητήσεων δεν ήταν η αναμενόμενη για να μη γυρίσει με άδεια χέρια τόλμησε να ζητήσει από τον αρχηγό των μυστικών υπηρεσιών – οι οποίοι είχαν γίνει σκιά του όσο διέμενε στο Βελιγράδι – συνέντευξη από τον στρατάρχη Τίτο. Οι τεταμένες διπλωματικές σχέσεις Γιουγκοσλαβίας - Ρωσίας της περιόδου εκείνης δεν άφηναν πολλές ελπίδες στον νεαρό τότε αθλητικογράφο, δεδομένου μάλιστα ότι ο Τίτο είχε αρνηθεί συνέντευξη και στον πρώην υφυπουργό Τύπου και Πληροφοριών της Ελλάδας – και δημοσιογράφο – Γιώργο Δρόσο. Όταν το αίτημα για τη γραπτή συνέντευξη εγκρίθηκε ο Χάρης Λυμπερόπουλος μη γνωρίζοντας εις βάθος την πολιτική επικαιρότητα ζήτησε βοήθεια από τους ανωτέρους του και ύστερα από σύσκεψη των πολιτικών συντακτών της εφημερίδας του τηλεγραφήθηκαν 15 ερωτήσεις. Ο Τίτο απάντησε μόνο στις τρεις και οι υπόλοιπες είχαν αντικατασταθεί. Εστω κι έτσι όμως τη χαρά της αποκλειστικότητας σκίασε η έλλειψη φωτογραφικού ντοκουμέντου. «Δεν μπορούμε να μιλάμε για δημοσιογραφική επιτυχία: χωρίς φωτογραφία δεν έχεις τίποτε...» του είπε ο αρχισυντάκτης του. Όταν οι Γιουγκοσλαβικές Αρχές κατάλαβαν ότι η συνέντευξη, έστω και με τις προπαγανδιστικές αλλοιώσεις, θα δημοσιευόταν, έκαναν ό,τι

μπορούσαν για να βγει η φωτογραφία. «Η λύση δόθηκε όταν μάθαμε πως ο ηγέτης της Γιουγκοσλαβίας επρόκειτο να μιλήσει στην ολομέλεια του ομοσπονδιακού κοινοβουλίου. Μόλις ολοκλήρωσε την ομιλία του ο αρχηγός της μυστικής αστυνομίας με ενημέρωσε πως ήταν η κατάλληλη στιγμή να τον συναντήσω, στον διάδρομο του κοινοβουλίου. Ο φωτογράφος πήρε θέση απέναντί μας, γονατιστός, με τα χέρια του να τρέμουν, όπως θυμάμαι χαρακτηριστικά. Ο Τίτο με χαιρέτησε μιλώντας στα γερμανικά: «δυστυχώς δεν μπόρεσα να καταλάβω τι μου είπε... Με τα ελάχιστα γερμανικά που γνώριζα, απάντησα απλώς “χίλια ευχαριστώ”. Ταυτόχρονα θέλησα να του κάνω κάποιο δώρο, αλλά το μόνο που βρήκα στην τσέπη μου ήταν ένα αναμνηστικό τσολιαδάκι της μιας δραχμής, που πουλούσαν στα τουριστικά περίπτερα. Μόλις το πήρε στα χέρια του, απόρησε: του εξήγησα πως πρόκειται για “άντρα της εθνικής φρουράς της Ελλάδος”, οπότε το δέχτηκε μ’ ευχαρίστηση». Η ιστορία δεν τελειώνει όμως εδώ. Πριν αναχωρήσει για την Αθήνα ο Χάρης Λυμπερόπουλος βρέθηκε σε ένα αυτοκίνητο με δύο άνδρες της μυστικής αστυνομίας να τον οδηγούν προς άγνωστη κατεύθυνση κι ενώ ο ίδιος υποψιαζόταν ότι θα τον εκτελούσαν. Τελικά όμως ο Τίτο θέλησε να ανταποδώσει το δώρο και του χάρισε ένα δικό του δαχτυλίδι με ρουμπίνι και χαραγμένη την ημερομηνία της συνάντησής τους. «Δεν μπορούσα ν’ αρθρώσω λέξη, δεν θυμόμουν ούτε το ευχαριστώ στα αγγλικά...».

Η περίφημη χειραψία με τον στρατάρχη Τίτο, που επισφράγισε την αποκλειστική συνέντευξη που εξασφάλισε ο Χάρης Λυμπερόπουλος στην – ενωμένη το 1952 – Γιουγκοσλαβία, ως απεσταλμένος της «Αθηναϊκής». «Χωρίς φωτογραφία, δεν έχεις τίποτε» ήταν τα λόγια του διευθυντή του στην «Αθηναϊκή», Γιάννη Κοκκινάκη

ΤΑ ΝΕΑ
ΤΟΥ 20^{ου} ΑΙΩΝΑ

ΕΠΙΛΟΓΗ ΓΕΩΡΓΙΟΣ Π. ΜΑΛΟΥΧΟΣ

ΔΙΑΒΑΣΤΕ «ΤΑ ΝΕΑ»
ΤΗΣ 11ης ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ 1975

ΚΑΙ ΠΡΑΚΤΟΡΑΣ ΚΑΙ ΒΑΣΑΝΙΣΤΗΣ Ο ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Πράκτορας της CIA και βασανιστής ήταν – εκτός των άλλων – ο Παπαδόπουλος! Για τις δύο αυτές ιδιότητες του αρχηγού των πραξικοπηματιών κατέθεσαν στοιχεία στο Πενταμελές Εφετείο οι μάρτυρες κατηγορίας κ. Αλ. Λυκουρέζος και Γ. Λιάνης. Αποκαλυπτικός ήταν ο κ. Λυκουρέζος, ο οποίος κατέθεσε ότι ο αρχηγός της CIA το 1972 δήλωσε στην επιτροπή της Γερουσίας: «Από καιρό η υπηρεσία μας συνεργάζεται με τον κ. Παπαδόπουλο!». Και πρόσθεσε ο κ. Λυκουρέζος ότι αυτή τη στιγμή δύο επιτροπές της Γερουσίας και της Βουλής ερευνούν το θέμα της συνεργασίας Παπαδόπουλου - CIA.

Η CIA ΜΑΘΑΙΝΕΙ ΠΑΡΑΨΥΧΟΛΟΓΙΑ ΓΙΑ ΝΑ ΜΑΝΤΕΥΗ ΤΙΣ ΣΚΕΨΕΙΣ ΤΩΝ ΑΛΛΩΝ!

Αμερικανοί μηχανικοί και τεχνικοί, ειδικοί για τους πυραύλους, λένε ότι πολλές φορές νομίζουν ότι έχουν μια έκρηξη αίσθησης και διαισθάνονται πράγματα που είναι δύσκολο να τα εξηγήσουν. Βιοχημικοί και φυσικοί εξετάζουν περίεργα φαινόμενα ίσως των πληγών, που γίνεται με την απλή επίδραση των χεριών από άτομα που έχουν χωριστές ικανότητες. Ινστιτούτα ερευνών κάνουν πειράματα για να εξακριβώσουν πώς είναι δυνατόν να γίνεται μετάδοση σκέψης. Η Αμερικανική κυβέρνηση δείχνει και αυτή ενδιαφέρον για τα φαινόμενα που μόνο η παραψυχολογία μπορεί να εξηγήσει και μάλιστα ανησυχεί, διότι η Σοβιετική Ένωση έχει σημειώσει μεγάλη πρόοδο στον τομέα αυτόν.

ΤΗΛΕ-ΠΑΡΑΔΕΙΣΟΣ Η ΙΑΠΩΝΙΑ

Υπολογίζεται πως 80 στα 100 σπιτικά στην Ιαπωνία έχουν συσκευή έγχρωμης τηλεόρασης (20 εκατομμύρια κομμάτια). Τα υπόλοιπα έχουν ασπρόμαυρη (πέντε εκατομμύρια). Το κρατικό δίκτυο NHK διαθέτει δύο κανάλια, αλλά παράλληλα λειτουργούν σε όλη τη χώρα εκατοντάδες εμπορικά. Στο Τόκιο υπάρχουν πέντε μεγάλα ιδιωτικά κανάλια που ανήκουν σε ισάριθμα δημοσιογραφικά συγκροτήματα. Δυστυχώς, τα προγράμματα δεν είναι σε όλα τα κανάλια α' κατηγορίας και ούτε διακρίνονται για την πνευματικότητά τους. Το πιο συννηθισμένο θέαμα: ταινίες με σαμουράι, που διακόπτονται κάθε λίγο από ατέλειωτες διαφημίσεις. «Η τηλεόραση είναι το όπιο του γιαπωνέζικου λαού» γράφει η παρισινή «Φιγκαρό». Πράγματι, κατά μέσο όρο κάθε Γιαπωνέζος περνάει κάθε μέρα 3 ώρες και 23 λεπτά μπροστά στο χαζόκουτο, ενώ διαθέτει μόνο 44 λεπτά για να διαβάσει την εφημερίδα του! Παντού τα πάντα λοιπόν.

ΣΤΙΣ ΦΥΛΑΚΕΣ 14

ΑΠΟ 4-12 ΧΡΟΝΙΑ

Ενοχοί 14 από τους 21 κατηγορουμένους αξιωματικούς για συνένωση προς στάση και συνωμοσία - τη συνωμοσία της 24ης Φεβρουαρίου 1975. Αθώοι οι υπόλοιποι επτά - οι περισσότεροι με ψήφους 3-2